

4. Научно-методическая деятельность : учеб. / Селуянов В. Н., Шестаков М. П., Космина И. П. – М. : Физическая культура, 2005. – 288 с.
5. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту «Про реформування фізичного виховання учнів і студентської молоді» № 13/1–2.10 11/1 від 11 листопада 2008 р. // Здоров'я та фізична культура. – 2009. – № 9. – С. 3–4.
6. Романенко В. А. Диагностика двигательных способностей / В. А. Романенко. – Донецк : ДонНУ, 2005. – 290 с.
7. Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти : підруч. / Л. П. Сергієнко. – К. : КНТ, 2010. – 776 с.
8. Чижик В. В. Спортивна морфологія : навч. посіб. для студ. / В. В. Чижик, О. П. Запорожець. – Луцьк : ПВД Твердиня, 2009. – 208 с.
9. Wood T. M. Measurement Theory and Practice in Kinesiology / T. M. Wood, W. Zhu. – Champaign, I.L : Human Kinetics, 2006. – 428 p.

РЕЗЮМЕ

В. Н. Сергієнко. Измерение в процессе физической подготовленности студенческой молодежи.

В статье рассмотрены современные организационно-методические подходы к измерению физической подготовленности студенческой молодежи высших учебных заведений, которые отнесены к основным учебным отделениям. Отмечено, что измерение в процессе физического воспитания нуждается в дополнениях и уточнениях относительно нормативов оценки физической подготовленности студентов.

Ключевые слова: измерение, физическая подготовленность, студенты, основное учебное отделение.

SUMMARY

V. Sergienko. Measuring in the process of physical preparedness of student young people.

In the article the modern organizationally methodical going is considered near measuring of physical preparedness of student young people of higher educational establishments which are attributed to the basic educational separations. It is marked that measuring in the process of physical education needs adding and clarifications to the norms of estimation of physical preparedness of students.

Key words: measuring, physical preparedness, students, basic educational separation.

УДК [378.015.31:316.42]:004

О. В. Тараріна

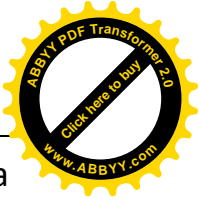
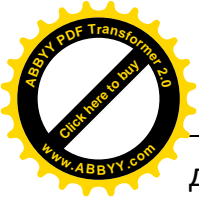
Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка

МОЖЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОЇ ДЕМОКРАТІЇ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА У ВНЗ

У статті розкриваються питання впровадження елементів електронної демократії та електронного урядування в освітньому середовищі вищого навчального закладу. Подано алгоритм та стратегія розвитку електронного урядування в університеті.

Ключові слова: демократизація освіти, електронна демократія, електронне урядування.

Постановка проблеми. Однією з основних тенденцій розвитку сучасного суспільства є його орієнтація на гуманізацію та демократизацію. Рух до громадянського суспільства, соціальної, демократичної і правової

держави – стратегічна мета національного державотворення, визначена ст. 1 Конституції України.

Важливою передумовою демократії є високий рівень політичної та правової культури суспільства, як і його культури взагалі. Сучасна демократія передбачає інтелектуальну, моральну і психологічну компетентність громадян у прийнятті політичних та правових рішень, а також наголошує на розвитку загальної демократичної культури особистості. У свою чергу, умовою формування такої культури є наявність у соціальному середовищі розвиненої системи електронної демократії.

Електронна демократія (е-демократія) є однією з складових електронного урядування (е-урядування) та означає підвищення ступеня участі громадян у процесах управління та керівництва державою за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій [1, 5].

Починаючи з 2002 року, розпочата реалізація проекту електронного урядування Президентом України і Кабінетом Міністрів України. Громадська рада з питань ІКТ була створена у березні 2005 року як об'єднання громадських організацій та підприємницьких асоціацій з метою формування узгодженої громадської позиції щодо розбудови інформаційного суспільства.

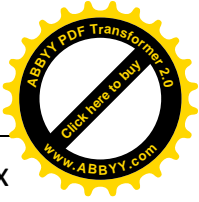
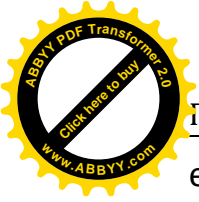
В Україні розбудова електронної демократії є наріжним каменем консолідації демократичних здобутків держави та наближення до європейських стандартів державного управління [4, 4].

Аналіз актуальних досліджень. Питаннями розвитку електронної демократії в Україні займалися: О. А. Баранов, М. С. Демкова, С. В. Дзюба, А. В. Єфанов, І. Б. Жилияєв, Е. Л. Клепець, Т. В. Попова, І. А. Рубан, А. І. Семенченко, С. А. Чукут.

Вже дослідженими є такі аспекти електронної демократії як:

- інформування громадян про діяльність органів виконавчої влади і місцевого самоврядування через Інформаційні технології (ІТ);
- організація електронного документообігу в органах влади і місцевого самоврядування;
- забезпечення можливості звернення громадян до органів державної влади через ІТ;
- надання адміністративних послуг через ІТ та ін.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні у нашій державі створена модель електронної участі громадян у державному управлінні. Але не варто забувати про те, що підготовку населення до участі в системі

електронного управління необхідно проводити не тільки серед державних службовців, але й серед інших верств населення. Залучати до процесів електронного управління державними справами зараз намагаються громадські організації та підприємства.

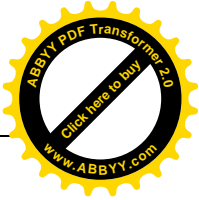
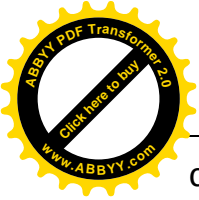
На нашу думку, підготовку особистості до участі в системі електронної демократії варто починати ще під час її навчання у вищому навчальному закладі. Саме тут студент може одержати змогу познайомитися та реалізувати на практиці досвід електронної участі в управлінні навчальним закладом, а після закінчення університету перенести цю «звичку демократичної поведінки» на своє професійне життя. Отже, ми можемо говорити про потребу розробки та наукового дослідження проблеми впровадження в практику вузівського урядування елементів електронної демократії для підвищення рівня демократизації навчально-виховного процесу в цілому та формування базових елементів електронного урядування в студентській молоді.

На даний момент ми не знайшли серед вищих навчальних закладів України досвіду впровадження елементів електронної демократії. Така модель існує лише на державному рівні. Ми вважаємо, що вузівська модель електронної демократії може бути подібна до загальної державної, але не може повторювати її повністю, адже університетське управління відмінне від державного та має свою специфіку, яка не може не бути врахованою під час створення моделі електронної демократії вузівського зразку.

Для розуміння структури електронного урядування в державі, коротко розглянемо його основні складові та напрями.

Електронна участь громадян у державних справах передбачає три ключові елементи. По-перше, е-інформація – розміщення на веб-сайтах органів влади інформації, що становить ключовий інтерес для суспільства. По-друге, е-консультації – механізми та інструменти онлайн-ого обговорення суспільно значущих проблем на сайтах органів влади. По-третє, е-прийняття рішень – урахування онлайн-ого внеску громадян у процес прийняття рішень, надання постійного зворотнього зв'язку [3, 7].

У серпні 2007 року прийнято Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»» яке передбачає впровадження технологій електронного урядування та розширення

співпраці з міжнародними урядовими та неурядовими установами [2, 5–9].

Електронна демократія розуміється нами як форма організації суспільства за якої громадяни та бізнес залучаються до процесу державного управління та державотворення, а також до місцевого самоуправління за допомогою інформаційних і комунікаційних технологій.

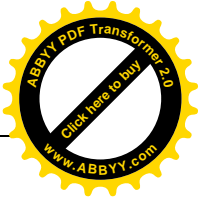
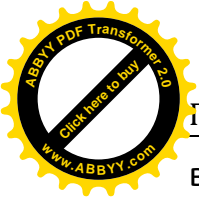
Електронне урядування розглядається як форма організації державного управління, за якого відбувається активна взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з суспільством, людиною та громадянином, бізнесом за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Згідно з Концепцією розвитку електронного урядування зміст електронної демократії зводиться до використання ІКТ з метою посилення демократичних процесів в умовах існування представницької демократії. Мета електронної демократії полягає у створенні фундаменту для участі людини та громадянина у прийнятті державних рішень, посилення впливу на формування і реалізацію державної політики, вирішення питань місцевого значення, посилення прозорості та підзвітності органів влади громадянам.

Електронна демократія є атрибутом захисту громадянами своїх інтересів і визначення форм співробітництва з державою за допомогою технологій електронного урядування. В Україні електронна демократія повинна забезпечуватися можливістю кожної людини та громадянина через ІКТ взяти участь у формуванні та реалізації державної і місцевої політики.

Демократизація освіти є одним з пріоритетних напрямів на сучасному етапі розвитку суспільства. Діяльність освітніх закладів з підвищення рівня демократичності освітніх послуг сприяє формуванню демократичної культури всіх учасників навчально-виховного процесу ВНЗ та підвищення рівня якості освітніх послуг [5].

Проаналізувавши динаміку розвитку процесів електронного урядування та електронної демократії необхідно зазначити, що елементи електронної демократії активно впроваджуються на рівні державного управління та мають вже певні здобутки. Але ці досягнення ніяк не охоплюють освітню сферу, саме це визначає актуальність нашого дослідження. Адже використання інструментів електронної демократії у навчально-виховному процесі університету сприятиме підвищенню рівня загальної демократичної культури усіх учасників процесу та позитивно впливатиме на формування демократичного середовища в масштабах

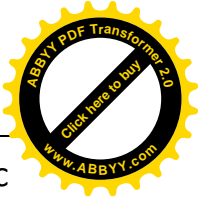
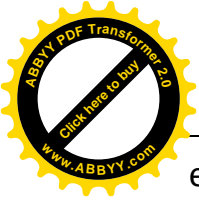
вищого навчального закладу.

Одним з перших практичних завдань на шляху дослідження впровадження електронної демократії в університеті ми вважаємо:

- аналіз актуального стану е-взаємодії в межах «студент-вузівське керівництво» на прикладі діючих студентських сайтів та форумів;
- експертна оцінка відповідності сайтів до можливості впровадження за їхньою допомогою е-урядування;
- розробка та створення універсальної моделі сайту для впровадження електронної демократії в рамках університету;
- е-інформація – розміщення на студентських веб-сайтах інформації, що становить ключовий інтерес для студентського суспільства;
- інформування студентів, викладачів, та адміністративний склад щодо можливостей е-урядування;
- е-консультації – механізми та інструменти онлайн-оговорення значущих проблем на студентських сайтах;
- е-прийняття рішень – урахування онлайн-ого внеску студентів та співробітників у процес прийняття рішень, надання постійного зворотнього зв'язку;
- формування е-простору у навчально-виховному процесі університету засобами підвищення загальної культури використання інформаційно – комунікативних технологій усіма учасниками навчально-виховного процесу університету.

На сучасному етапі особливого значення набувають ті наукові дослідження, результати яких можна використати в державотворчій практиці. Взаємодія влади і різних соціальних груп завжди відносились до актуальних проблем сучасного життя. Студентство першим реагує на ці зміни та стає індикатором суспільно-політичних процесів у нашій країні, що надає їм більш значущу роль у сучасних умовах. Студентство, по-перше, для більш ефективного впливу на громадське життя намагається згуртуватися в об'єднання та різнопланові спілки, по-друге, саме держава проводить так звану молодіжну політику, на меті якої стає створення необхідних суспільно-економічних, політико-правових, організаційних умов та гарантій для суспільного становлення, як окремої молодої людини, так і всього молодого покоління.

Для реалізації цих завдань ми обрали один з інститутів університету на базі якого й провели пілотажне дослідження щодо впровадження

елементів електронного урядування у навчально-виховний процес університету. Ним став Інститут післядипломної освіти та дистанційного навчання. Ми скористалися методом експертного оцінювання, який дав змогу перевірити відповідність найпопулярніших в університеті студентських сайтів критеріям електронного урядування.

Дослідження було проведено на базі Інституту післядипломної освіти та дистанційного навчання Луганського національного університету імені Тараса Шевченка протягом жовтня – червня 2009–2010 року. В оцінюванні взяли участь 10 експертів-викладачів різних спеціальностей Інституту інформаційних технологій та систем та найкращі студенти 4 курсу спеціальності «Інформатика».

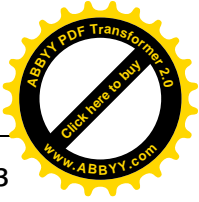
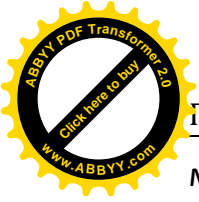
Обраним експертам була запропонована для оцінювання анкета, котра була розроблена нами на основі головних компонентів електронного урядування. Анкета передбачала оцінювання експертами за 10-ти бальною шкалою вираженість на чотирьох найбільш активно працюючих студентських сайтах університету основних компонентів електронного урядування. Для дослідження нами були обрані сайти Історичного факультету, Інституту післядипломної освіти, Студентський сайт ЛНУ імені Тараса Шевченка, сайт Рубіжанського політехнічного коледжу ім. О. Є. Порай-Кошиці.

Експерти аналізували структуру сайтів за чотирма критеріями:

- інструментальні критерії (відповідність технічної конструкції сайту сучасним вимогам для організації он-лайн взаємодії);
- критерії е-інформації (наявність на сайті необхідної для студента інформації з основних сфер студентського життя);
- критерії е-консультацій (наявність на сайті можливості отримання електронних он-лайнних консультацій студентами);
- критерії е-прийняття рішень (наявність на сайті інтерактивна що надає можливість студентам взяти участь у розв'язанні будь-яких питань з життя академічної групи, інституту, університету).

За результатами експертних оцінок сайтів найбільш вираженим виявилися інструментальні критерії та критерії е-інформації, за ними йде критерій е-консультацій, а самим останнім виявився критерій е-прийняття рішень.

Це може пояснюватися тим, що електронний простір прямо віддзеркалює картину реального інформаційного простору можливостей студентства в університеті. Тобто, студент має багато технічних

можливостей та інформації, але реальна консультативна допомога з актуальних питань та можливість впливати на рішення, що приймаються в університеті й досі лишаються не доступними студентству.

Враховуючи основні критерії електронного урядування ми модернізували сайт Інституту післядипломної освіти та досліджували як оновлений сайт набував практичної реалізації в слухачів та співробітників інституту.

Аналогічне експертне оцінювання ми провели у вересні 2010 року для того, щоб проаналізувати наявність змін, що відбулися з сайтом завдяки його реконструкції за моделлю електронного демократії.

Результати контрольного оцінювання такі:

Показники за інструментальним критерієм на 9%;

Показники за критерієм е- інформації на 15%;

Показники за критерієм е- консультацій на 17%;

Показники за критерієм е- прийняття рішень на 12%.

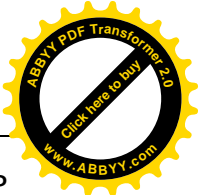
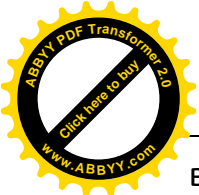
Висновки. Отже, можна зробити висновки про те, що впровадження елементів електронної демократії на студентських сайтах дійсно сприяє розвитку демократичності внутрішньо вузівських інтеракцій щодо участі студентів у процесах управління та керівництва університетом за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій.

Одержані результати не виявляють явного зростання, зміни помітні дуже поступово. Це може пояснюватися тим, що як оволодіння демократичною культурою так і оволодіння елементами електронної демократії буде набуватися особистістю поступово та проявлятися у практиці студентського життя та життєдіяльності особистості в цілому.

Формування демократичного освітнього середовища передбачає такі стратегічні напрями розвитку електронної демократії:

- підвищення ролі студентського самоврядування в прийнятті рішень щодо управління навчальним закладом;
- формування у викладачів, студентів та управлінського складу демократичного світогляду та навичок демократичної поведінки;
- підвищення орієнтації змісту навчальних дисциплін гуманітарного циклу на ідеї та цінності демократії;
- впровадження у інформаційно-комунікативному просторі ВНЗ елементів електронної демократії.

Саме інформаційно-комунікативні технології з перелічених напрямів

в змозі відобразити специфіку інститутів та надати їм можливість формування у своєму просторі демократичного освітнього середовища.

Анкетування слухачів Інституту післядипломної освіти, яких ми обрали як контрольну-експериментальну групу, підтвердило їх готовність та спроможність користуватися можливостями електронних комунікацій.

60% слухачів мають персональні комп'ютери підключені до мережі Інтернет. 75% слухачів бажали б отримувати інформацію з навчання на сайті Інституту післядипломної освіти.

На думку викладачів Інституту післядипломної освіти, (за результатами опитування) їх спроможність впливати на рівень демократичності освіти становить 55%. В 60% викладачів виникає потреба розміщувати деяку робочу інформацію з навчальних курсів на сайті Інституту післядипломної освіти. 61% викладачів вважають можливим проведення електронних консультацій для студентів Інституту післядипломної освіти з питань навчання.

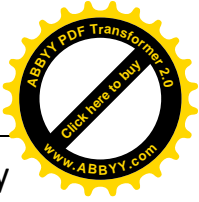
Тож враховуючи потреби студентів та можливості викладачів, постає питання щодо впровадження елементів електронної демократії на сайтах університеті з метою поширення демократичного освітнього середовища та підвищення якості освітніх послуг.

Розвиток електронної демократії в університеті передбачає чотири основні етапи.

Виконання першого з них пов'язано в основному з: формуванням необхідної нормативно-правової та нормативно-технічної бази взаємодії суб'єктів е-урядування; започаткуванням надання органами студентського самоврядування та органам загально університетського уряду інформаційних та консультаційних послуг студентам та абітурієнтам, співробітникам та іншим зацікавленим особам з використанням Інтернет.

Другий етап – розвиток послуг електронної демократії – буде спрямований на розвиток різноманітних університетських послуг, що охоплюють всі сфери життєдіяльності університетської громади. Відбудеться освоєння технологій інтерактивної взаємодії органів студентського самоуправління та органів місцевого самоврядування.

На третьому етапі впроваджується двостороння взаємодія органів університетської влади та органів студентського самоврядування з людиною та громадянином. Передбачається тиражування та впровадження в широку практику діяльності органів університетської влади та органів студентського

самоврядування процедур щодо відкритого обговорення різного роду актуальних питань з життя університету на сайтах та форумах.

Четвертий етап – закінчення розбудови електронної демократії. Буде створена електронна система органів університетської влади та органів студентського самоврядування на основі єдиних стандартів, а також Єдиний веб-портал електронного урядування як єдина точка доступу до всіх видів послуг для студентів та працівників, що репрезентує весь комплекс послуг університету і забезпечує доступ до них за технологією «єдиного вікна», виходячи з потреб і функціональних аспектів, а не з існуючої структури органів університетської влади та органів студентського самоврядування.

Перспективними напрямками в дослідженні процесу впровадження елементів електронної демократії до практики вузівського урядування є:

- створення в університеті нормативно-правової бази для функціонування електронної демократії;
- розробка понятійного апарату, який буде описувати систему електронної демократії в університеті;
- розробка системи навчання кадрів для функціонування електронної демократії в навчально-виховному просторі університету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція розвитку електронного урядування в Україні / О. А. Баранов, М. С. Демкова, С. В. Дзюба, А. В. Єфанов, І. Б. Жияєв, Е. Л. Клепець, Т. В. Попова, І. А. Рубан, А. І. Семенченко, С. А. Чукут ; за ред. А. І. Семенченко, 2009. – 19 с.
2. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації: Результати дослідження / О. А. Баранов, І. Б. Жияєв, М. С. Демкова, І. Г. Малюкова. – К. : ТОВ «Поліграф-Плюс», 2007. – 254 с.
3. Клименко І. В. Технології електронного урядування / І. В. Клименко, К. О. Линьов. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 196 с. – (Серія «Бібліотека молодого державного службовця»).
4. Хрыков Е. Н. Теоретические основы внутришкольного управления / Е. Н. Хрыков. – Луганск, 1999.
5. <http://ict-forum.org.ua>.

РЕЗЮМЕ

Е. В. Тарарина. Возможности электронной демократии при формировании демократической культуры студентов в ВУЗе.

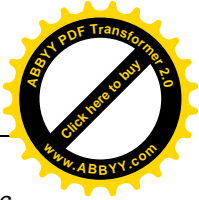
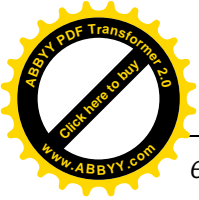
В статье раскрываются вопросы внедрения элементов электронной демократии в образовательную среду высшего учебного заведения. Представлены алгоритм и стратегия развития электронного управления в университете.

Ключевые слова: демократизация образования, электронная демократия, электронное управление.

SUMMARY

E. Tararina. The possibilities of electronic democracy in a process of democratic culture formation of student's personality.

This article deals with the questions of inculcation electronic democracy element in an educational sphere of a high establish meal. It includes a procedure and a strategy of

electronic at a university.

Key words: democratization of education, electronic democracy, electronic administration.

УДК 378.147:004

О. Ю. Усата

Житомирський державний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАТИКИ ПІД ЧАС УПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

У статті на основі аналізу наукових підходів, виділено провідні напрями організації особистісно орієнтованого навчально-виховного процесу (філософський, психологічний, педагогічний, методичний), що є підґрунтям для розробки експериментальної моделі підготовки майбутніх фахівців з інформатики під час упровадження відповідних технологій навчання.

Ключові слова: особистісно орієнтовані технології навчання, провідні напрями організації особистісно орієнтованого навчального процесу.

Постановка проблеми. В наш час стратегія розвитку освіти полягає в зміцненні національної системи освіти, її адаптації до ринкових і демократичних перетворень, повномірного входження освіти України в європейський освітній простір. Пріоритетами освіти у цьому є не знання самі по собі, а розвиток особистості й формування громадянина, здатного самостійно й вільно мислити і діяти. Виникає потреба у впровадженні особистісно орієнтованої моделі, яка акцентуватиме увагу не на знаннях випускника навчального закладу, а на його особистісних якостях, що постають водночас і як ціль, і як засіб підготовки до подальшої діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Розробка нової моделі освіти – дуже складна теоретична й практична проблема. Її складність зумовлена, перш за все, тим, що особистість є чи не найскладнішим утворенням у світі й одночасно – суб'єктом перетворення цього світу й самого себе. Сьогодні дослідженню методології й теорії гуманізації системи освіти, її особистісної орієнтації, визначенню напрямів і технологій організації навчально-виховного процесу приділяється належна увага в працях науковців, а саме: Г. Балла, І. Беха, Є. Бондаревської, Г. Васяновича, С. Гончаренка, І. Зязюна, А. Маслоу, О. Пехоти, А. Плігіна, С. Подмазіна, В. Рибалки, К. Роджерса, В. Серікова, С. Сисоевої, І. Якиманської та інших. Витоки особистісної орієнтації навчально-виховного процесу тісно пов'язані з гуманістичною традицією в педагогіці, становлення якої сягає в глибини людської культури.

Мета статті – визначення сутності поняття «особистісно орієнтовані технології навчання» та виокремлення провідних напрямів організації